

RODOKMEŇ

Pät príbehov krehkých žien, prostredníctvom ktorých Boh zmenil svet

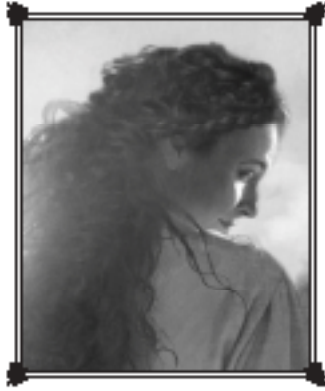
MILOSTI

FRANCINE
RIVERSOVÁ

AUTORKA NEW YORK TIMES BESTSELLEROV

RODOKMEŇ
MILOSTI

✓
RODOKMEŇ
MILOSTI

FRANCINE
RIVERSOVÁ

Americký originál
UNVEILED AND UNASHAMED:

© 2000 by Francine Rivers
All rights reserved.

**UNSHAKEN, UNSPOKEN,
AND UNAFRAID:**

© 2001 by Francine Rivers
All rights reserved.

A LINEAGE OF GRACE:

© 2002 by Francine Rivers
All rights reserved.

Vydavateľ:

All rights reserved. Published by arrangement
with Browne & Miller Literary Associates, LLC.
Translated by permission.

Slovenské vydanie:

© 2021 KUMRAN, s. r. o.
Mýtna 62, 064 01 Stará Lubovňa
www.kumran.sk

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto knihy nesmie byť reprodukováaná,
uložená do informačných systémov ani inak
rozširovaná (elektronicky alebo mechanicky) bez
predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Preklad:

Nina Janíková

Jazyková korektúra:

Zuzana Guričanová

Zodpovedný redaktor:

Eva Štrbová

Obálka a grafická úprava:

Štefan Talarovič, Ľudmila Králiková

Originál obálky:

© 2009 by Robert Papp, Jessie McGrath

Foto na obálke:

© 2006 by Elaina Burdo, Shutterstock

Biblické texty sú v tejto knihe citované podľa
katolíckeho prekladu *Biblia. Sväté písma Starého
a Nového zákona* zverejneného na webovej stránke
www.biblia.ssv.sk, ktorú vydáva Spolok sv. Vojtecha.
Rovnako aj zemepisné názvy a osobné mená
spomínané v Biblii sú prevzaté z tohto prekladu.

Tlač:

Alfaprint, s. r. o.

Prvé vydanie:

ISBN 978-80-89993-54-3

Príbeh Tamary

*venujem všetkým zneužívaným,
ktorí prahnú po spravodlivosti.*

Príbeh Rachab

*venujem ženám, ktoré veria, že chyby z minulosti
ich obrali o šancu na radostnú budúcnosť.
Obráťte sa k Ježišovi a zažite zázraky,
ktoré pre vás pripravil.*

Príbeh Rút

*venujem svojej svokre Edith Riversovej,
ktorú obdivujem a zbožňujem.*

Príbeh Betsabe

*venujem ženám, ktoré si myslia,
že navždy stratili svoju dobrú povesť.
Boh pozdvihne krásu aj z popola.*

Príbeh Márie

*venujem Jane Jordan Brownovej,
žene veľkej viery.*

OBSAH

KNIHA PRVÁ
TAMARA

11

KNIHA DRUHÁ
RACHAB

107

KNIHA TRETIA
RÚT

203

KNIHA ŠTVRTÁ
BETSABE

307

KNIHA PIATA
MÁRIA

433

PREDSLOV

Milý čitateľ,

v rukách držíš cyklus piatich noviel o ženách z rodokmeňa Ježiša Krista. Boli to ženy Orientu, ktoré žili v dávnych časoch. Ich príbehy však nie sú vzdialené ani našim dnešným problémom a zložitým životným situáciám, ktoré riešime takmer každý deň. Tieto ženy nežili na výslňí. Vyznačovali sa odvahou, dokázali riskovať a nečakane konať. Boli smelé a občas robili aj chyby, veľké chyby. Neboli dokonalé, ale Boh ich vo svojom nekonečnom milosrdenstve zapojil do svojho dokonalého plánu príchodu Krista, Spasiteľa sveta.

Žijeme v zložitých a ťažkých časoch, keď milióny ľudí hľadajú odpovede na svoje otázky. Tieto ženy nám ukazujú cestu. Hoci žili už veľmi dávno, môžeme sa od nich mnohému naučiť.

Tamara je ženou nádeje.

Rachab je ženou viery.

Rút je ženou lásky.

Betsabe je žena, ktorá dostala nekonečnú milosť.

Mária je ženou poslušnosti.

Všetky sú ženami z histórie, ktoré skutočne žili. Ich príbehy, ktoré rozprávam, sú založené na rozprávaní Svätého písma. To, čo robia, sa nám dnes môže zdať nesprávne, a preto sa musíme pokúsiť vnímať ich v kontexte čias, v ktorých žili.

Táto kniha je historická fikcia. Príbeh je čiastočne načrtnutý v Biblii a ja som pracovala s faktmi, ktoré som v nej našla. Na tomto

základe som vystavala dej, dialógy, vnútorné pohnútky a v niektorých prípadoch aj postavy navyše, ktoré zapadajú do biblického kontextu. Mojm úsilím bolo zachovať odkaz Svätého písma vo všetkých bodoch. Pridala som len to najnutnejšie, čo nám pomôže pochopiť ho.

Francine Riversová

KNIHA PRVÁ

TAMARA

PRÍBEH SA ZAČÍNA

(Genezis 37, 1 – 38, 6)

Jakub sa usadil v krajine, kde sa zdržiaval jeho otec ako prišelec, v krajine Kanaán.

Toto sú dejiny Jakubovej rodiny: Jozef mal sedemnášť rokov a pásaval so svojimi bratmi ovce. Bol ešte chlapec, keď bol so synmi otcových žien Baly a Zelfy. A potom Jozef doniesol o nich otcovi zlé zvesti. Izrael miloval najviac zo všetkých synov Jozefa, lebo sa mu narodil v jeho starobe, a dával mu robiť pestrofarebnú tuniku. Keď jeho bratia videli, že ho má otec radšej ako všetkých ostatných synov, začali ho nenávidieť a neboli schopní prívetivo sa s ním rozprávať. A keď mal raz Jozef sen a rozpovedal ho svojim bratom, znenávideli ho ešte väčšmi. Povedal im: „Počujte, aký som mal sen! Boli sme na poli zamestnaní viazaním snopov a tu sa môj snop postavil a ostal stáť. Tu sa vaše snopy postavili dokola a klaňali sa môjmu snopu!“ Bratia mu povedali: „Vari chceš nad nami kraľovať alebo panovať?“ A znenávideli ho ešte viac pre jeho sen a pre jeho reči. A mal ešte iný sen a prezradil ho svojmu otcovi a svojim bratom. Hovoril: „Opäť som mal sen! Slnko, mesiac a jedenášť hviezd sa mi klaňalo.“ Toto rozprával svojmu otcovi a svojim bratom. A jeho otec mu robil výčitky a vravel mu: „Čo je to za sen, čo si mal? Hádám ja, tvoja matka a tvoji bratia prídeme a budeme sa ti klaňať až po zem?“ A jeho bratia žiarlili, ale otec si to zapamätal.

Raz odišli jeho bratia pásť ovce svojho otca k Sichemu. Vtedy povedal Izrael Jozefovi: „Tvoji bratia pasú pri Sicheme, chcem ťa poslať za nimi.“ On mu odpovedal: „Dobre, pôjdem.“ Na to mu

povedal: „Len choď a pozri, či sa dobre vodí tvojim bratom a ovciam. A dones mi zvest!“ Tak ho poslal z hebronského údolia a došiel do Sichemu. Keď potom blúdil po poli, stretol istého muža, ktorý sa ho opýtal: „Kohože hľadáš?“ On odvetil: „Hľadám svojich bratov. Povedz mi, prosím, kde pasú?“ Muž mu povedal: „Odišli odtiaľto ďalej, ale počul som ich hovoriť: ‚Poďme do Dotainu!‘“ A Jozef šiel za svojimi bratmi a našiel ich v Dotaine.

Keď ho zďaleka zazreli, prv ako k nim došiel, sa dohodli, že ho zabijú. Hovorili si medzi sebou: „Tamto ide snár! Poďte, zabijeme ho a hodíme ho do cisterny! A povieme, že ho zožrala divá zver. Potom sa uvidí, čo značia jeho sny!“ Keď to počul Ruben, usiloval sa vyslobodiť ho z ich rúk a vrazil: „Neberme mu život!“ A Ruben im vrazil ďalej: „Neprelievajte nijakú krv! Hoďte ho do tej cisterny, čo je na pustine! Len nevzťahujte naň ruky!“ To preto, že ho chcel vyslobodiť z ich rúk a priviesť k svojmu otcovi. A len čo došiel Jozef k svojim bratom, zbliekli Jozefovi jeho tuniku, tú pestrofarbistú tuniku, čo mal na sebe, chytili ho a hodili do cisterny. Cisterna bola prázdna, voda v nej nebola. Potom si posadali a jedli, a keď zdvihli oči, videli, že prichádza karavána Izmaelitov od Galaádu. Ich ťavy boli obťažené balzomom, mastixovou živicom a ladanumom; boli s tým na ceste do Egypta. Tu povedal Júda svojim bratom: „Čo budeme mať z toho, keď nášho brata zahubíme a zatajíme jeho krv? Predajme ho radšej Izmaelitom a nevzťahujme naň svoje ruky! Veď je to náš brat a naše vlastné telo!“ A jeho bratia súhlasili. Keď teda išli madiánski kupci okolo, vytiahli Jozefa z cisterny a predali ho za dvadsať strieborných Izmaelitom. A oni odviedli Jozefa do Egypta.

Keď sa Ruben vrátil k cisterne, Jozefa tam už nebolo. Roztrhol si šaty, vrátil sa k svojim bratom a povedal: „Chlapca tu už niet! A kde sa ja podejem?“ Oni vzali Jozefovu tuniku, zabili kozľa a namočili tuniku do krvi. A po poslovi dali tuniku zaniešať svojmu otcovi s odkazom: „Toto sme našli. Pozri, či to je tunika tvojho syna alebo nie!“ Keď si to obzrel, povedal: „Tunika môjho syna! Divá zver ho zožrala! Roztrhaný, roztrhaný je Jozef!“ A Jakub si roztrhol šaty, obliekol si smútočný odev a dlhý čas smútil za svojím synom. Hoci sa namáhali všetci jeho synovia a dcéry potešiť ho, nedal sa potešiť a vrazil: „V smútku zostúpim do podsvetia k svojmu synovi.“ Tak ho oplakával jeho otec.

No Madiánčania ho predali do Egypta faraónovmu dvoranovi, veliteľovi telesnej stráže Putifarovi.

Bolo to asi v tom čase, keď sa Júda odtiahol od svojich bratov a svoj stan rozložil pri mužovi z Odolamy, ktorý sa volal Hiram. Tam Júda videl dcéru istého Kanaánčana, ktorý sa volal Sue. Vzal si ju za ženu a obcoval s ňou. Ona počala a porodila syna a nazvala ho Her. Potom znova počala a porodila syna a dala mu meno Onan. Nato ešte raz počala a zasa porodila syna, ktorého nazvala Sela. Keď ho porodila, bola v Kezibe.

Júda potom vzal svojmu prvorodenému Herovi za manželku Tamaru.

PRVÁ KAPITOLA

Keď Tamara zbadala Júdu, ako vedie somára naloženého vakmi a drahým kobercom, vzala motyku a utekala do najvzdialenejšieho kúta otcovho pozemku. Polomŕtva od hrôzy pracovala otočená chrbtom k domu a dúfala, že prejde okolo nej a pôjde hľadať pre svojho syna inú nevestu. Počula, ako ju volá pestúnka, no tvárila sa, že nič nevníma, a čoraz mocnejšie zatínala motykou do zeme. Pre slzy nič nevidela.

„Tamara!“ lapala Aksa po dychu, keď k nej konečne došla. „Čo si nevidela prichádzať Júdu? Hneď sa musíš so mnou vrátiť do domu. Tvoja matka chcela za tebou poslať bratov a tým sa nebude páčiť, že meškáš.“ Aksa sa zatvárila nešťastne. „Nepozeraj tak na mňa! Ja za to nemôžem. Bola by si radšej, keby si sa musela vydať za jedného z tých izmaelských obchodníkov a odísť s ním do Egypta?“

„Počula si o Júdovom synovi to isté čo ja.“

„Počula.“ Podala Tamare ruku a ona len neochotne nechala motyku na zemi. „Možno to nebude také zlé, ako si myslíš.“

Tamara však v pestúnkiných očiach videla, že aj ona má pochybnosti.

Tamarina matka ich už čakala. Hneď schmatla dcéru za rameno. „Za ten útek by si si zaslúžila bitku, ale teraz na to nie je čas!“ Vliekla Tamaru do tej časti domu, kde sa teraz zhromaždili ženy.

Len čo sa Tamara ocitla v izbe, vrhli sa na ňu jej sestry a začali ju vyzliekať zo šiat. Tamara vykrikla od bolesti, keď jej jedna zo sestier strhla šatku z hlavy a pri tom ju potiahla za vlasy. „Prestaňte!“ Snažila sa ich odstrčiť, ale vtom vstúpila do izby matka.

„Stoj pokojne, Tamara! Keďže ťa Aksa tak dlho zháňala, musíme sa teraz poponáhľať.“

Dievčatá sa vzrušene prekrikovali.

„Mama, nechaj ma ísť takto!“

„Rovno z poľa? To v žiadnom prípade! Pôjdeš oblečená v tých najlepších šatách. Júda nám priniesol dary. A neopováž sa urobiť nám hanbu plačom, Tamara.“

Tamara pozbierala všetky sily, aby sa ovládla. Nemala na výber. Musela sa podvoliť starostlivosti matky a sestier. Aby pred Júdom z rodu Hebrejov vyzerala čo najkrajšie, dali jej to najlepšie oblečenie a voňavky. Ten muž mal troch synov. Ak sa mu bude páčiť, stane sa manželkou jeho prvorodeného syna Hera. Pri minulom zbere úrody, keď Júda a jeho synovia priviedli svoje stádo, aby sa páslo na pokosených poliach, otec jej prikázal, aby pracovala v ich blízkosti. Vedela, čo má za lubom. A teraz sa zdá, že sa to podarilo.

„Mama, prosím ťa, ešte nie som pripravená viesť vlastnú domácnosť. Potrebujem ešte jeden alebo dva roky.“

„Tvoj otec rozhodne, kedy si pripravená.“ Matka sa vyhla jej pohľadu. „Nemáš právo pochybovať o jeho rozhodnutí.“ Tamarine sestry rapotali ako straky. Chcelo sa jej z toho kričať. Matka zatlieskala. „Dost' bolo rečí! Pomôžte mi pripraviť Tamaru!“

So zaťatými zubami a zatvorenými očami sa Tamara rozhodla, že sa poddá svojmu osudu. Vedela, že jedného dňa sa vydá, a vedela aj to, že manželka jej vyberie otec. Jedinou útechou bolo desaťmesačné zásnubné obdobie, ktoré jej azda poskytne dost' času na to, aby svoje srdce aj myseľ pripravila na nový život, ktorý ju čakal.

Aksa jej položila ruku na rameno. „Snaž sa na to nemyslieť.“ Rozpustila Tamare vlasy a česala ju dlhými a pevnými ťahmi hrebeňa. „Mysli na niečo príjemné.“

Cítila sa ako zviera, ktoré jej otec pripravuje na predaj. Ach, veď ona ním skutočne bola! Lomcovala ňou zlosť a zúfalstvo. Prečo musí byť život taký krutý a nespravodlivý?

„Petra, prines voňavý olej a natri jej ním pokožku. Nesmie páchnuť ako otrok z poľa!“

„Možno by bolo lepšie, keby páchla ako ovce a kozy,“ povedala Aksa. „Hebrejovi by sa to páčilo.“

Dievčatá sa smiali aj napriek matkinmu napomenutiu. „Vôbec nič neulahčuješ, Aksa. Buď radšej ticho!“

Tamara chytila matku za sukňu. „Matka, prosím ťa. Nemohla by si sa kvôli mne porozprávať s otcom? Ten chlapec je... je zlý!“ Nedokázala zastaviť vodopád slz, ktorý sa jej rinul z očí. „Prosím ťa, nechcem sa vydať za Hera.“

Matkine pery sa zachveli, ale výraz v jej tvári zostal tvrdý. Zobrala Tamarine ruky do dlaní a hovorila: „Tamara, ty vieš, že nedokážem zmeniť plány tvojho otca. Čo dobré by nám to prinieslo, keby som teraz povedala čokoľvek proti tejto dohode? Nič, len hanbu celej našej rodine. Júda je už *tu*.“

Tamara, naplnená strachom, trhane zavzlykala.

Matka ju chytila za bradu a donútila, aby jej pozrela do očí. „Pripravovala som ťa na tento deň. Budeš nám nanič, ak sa nevydáš za Hera! Pozri sa na to tak, ako to je: je to príležitosť pre dom tvojho otca. Budeš mostom medzi Zamramom a Júdom. A my budeme mať zaistený pokoj.“

„Ale, matka, veď nás je oveľa viac ako ich.“

„Nie vždy záleží len na počtoch. Tamara, už nie si dieťa. Si oveľa odvážnejšia.“

„Odvážnejšia ako otec?“

Matkine oči potemneli zlosťou. Prudko Tamaru pustila. „Budeš robiť to, čo sa ti povie, alebo ponesieš plné dôsledky svojej neposlušnosti!“

Tamara porazenecky zmlkla. Takto nič nedosiahne, akurát sa ešte viac poníži. Chcela otvoriť ústa a zahriaknuť sestry, aby prestali so svojimi hlúpymi rečami. Ako sa môžu radowať z jej nešťastia? No a čo, že Her je urastený mladý muž?! Čo nepočuli o jeho krutosti? Nevedia, aký je arogantný? Hovorí sa o ňom, že kamkoľvek príde, robí len samé problémy!

„Daj jej viac čierneho tieňa na oči, Aksa, bude vyzerat' staršie.“

Tamare divoko búšilo srdce. Dlane mala odrazu vlhké. Ak všetko pôjde podľa plánu jej otca, dnes sa dozvie, ako bude vyzerat' jej budúcnosť.

Takto je to správne, presviedčala samu seba. Hrdlo sa jej zvieralo od plaču.

„Tamara, stoj, nech sa na teba pozriem,“ kázala jej matka. Tamara poslúchla. Matka si sťažka vzdychla a začala naprávať záhyby

červených šiat, aby jej ich vpredu nariasila. „Musíme zakryť, že je trochu plochá, Aksa, lebo inak Zamram ťažko presvedčí Júdu, že je dosť stará a pripravená počať dieťa.“

„Môžem mu ukázať tú plachtu, pani moja.“

„Dobre. Prichystaj ju, ak bude treba.“

Tamara cítila, ako sa jej do tváre nahrnula krv. Čo tak trochu súkromia? Musia všetci vedieť aj o tých najintímnejších udalostiach v jej živote? Jej prvé krvácanie znamenalo, že sa stala ženou, a teda aj užitočným tovarom na výhodný obchod pre otca. Stala sa tovarom, ktorý treba predať, nástrojom na vytvorenie spojenectva medzi dvoma rodmi, obetou za istý pokoj. Dúfala, že ešte jeden-dva roky si ju nik nevšímne. Štrnásť rokov je predsa len málo na to, aby vzbudila záujem u muža.

Takto je to správne, zdôrazňovala si v duchu. Aj keď v hlave jej panoval veľký zmätok a žalúdok sa jej zvieral od strachu, stále dookola si opakovala tie slová a snažila sa im uveriť. *Takto je to správne*.

Možno keby nebola počula všetky tie príbehy...

Odkedy sa pamätala, jej otec sa vždy bál Júdu a jeho ľudu. Počula príbehy o moci hebrejského Boha a o tom, ako Sodoma a Gomora ľahli popolom, keď sa strhla búrka plameňov a síry a zanechala po sebe iba pustatinu bieleho piesku a slaného mora. Žiadny kanaánsky boh nikdy nepreukázal takú moc!

A potom tu boli ešte príbehy o tom, čo Hebreji spravili v meste Sichem, príbehy o pomste...

„Prečo to musí byť takto, matka? Vari nemám žiadnu inú možnosť?“

„Si na tom rovnako ako ostatné dievčatá. Viem, ako sa cítiš. Aj ja som bola v tvojom veku, keď som prišla do domu tvojho otca. Tak to chodí, Tamara. Azda som ťa nepripravovala na tento deň, odkedy si bola malým dievčatkom? Povedala som ti, čo je tvojou úlohou. Brániť sa osudu by bolo ako bojovať s vetrom.“ Pevne chytila Tamaru za ramená. „Buď dobrou dcérou a poslúchni bez zbytočných rečí. Buď dobrou manželkou a vychovaj mnoho synov. Dokáž tieto veci a získaš si úctu. A ak budeš mať šťastie, tvoj manžel ťa bude milovať. Ak nie, budúcnosť budeš mať zabezpečenú v rukách svojich synov. Keď budeš stará, postarajú sa o teba presne tak, ako sa tvoji bratia postarajú o mňa. Jedinou spokojnosťou v živote ženy je vedomie, že zveľadila dom svojho manžela.“

„Ale toto je Júdov syn, matka. Júdov syn Her.“

Matkin pohľad sa zachvel, ale tvárila sa odhodlane. „Nájdi si spôsob, ako splniš svoju povinnosť a porodiš synov. Musíš byť silná, Tamara. Tí ľudia sú krutí a nevypočítateľní. A tiež sú hrdí.“

Tamara odvrátila tvár. „Nechcem sa vydať za Hera. Nemôžem...“

Matka ju chytila za vlasy a potiahla tak, aby jej videla do tváre. „Chceš zničiť našu rodinu tým, že ponížiš toho Hebreja? Myslíš, že tvoj otec by bol k tebe milosrdný, ak by si vkročila do miestnosti a prosila ho, nech ťa ušetrí svadby s Herom? Myslíš, že Júda by potom len tak odišiel? Niečo ti poviem. Keby si sa opovážila riskovať životy mojich synov, spolu s otcom by sme ťa ukameňovali. Počuješ ma? O tom, koho si vezmeš a kedy, rozhoduje tvoj otec. Nie ty!“ Surovo ju pustila a trasúc sa odvrátila. „Maj rozum!“

Tamara zatvorila oči. Izbu naplňovalo ťaživé ticho a ona cítila, ako sa na ňu pozerajú sestry a pestúnka. „Mrzí ma to,“ povedala chvejúcimi sa perami. „Mrzí ma to. Urobím, čo musím.“

„Ako my všetky.“ Matka ju s povzdychom vzala za ruku a začala ju natierať voňavým olejom. „Buď prefikaná ako had, Tamara. Júda je múdry muž, lebo si vybral teba. Si silná, silnejšia ako tvoje sestry. Máš dôvtip a silu, ktorú si ešte neuvedomuješ. Zaujala si toho Hebreja. Musíš sa mu zapáčiť kvôli nám. Buď dobrou ženou jeho synovi. Postav most medzi našimi rodmi a udržuj medzi nami pokoj.“

Pod ťarchou veľkej zodpovednosti sklonila hlavu. „Vynasnažím sa.“

„Ty sa budeš viac než len snažiť, ty uspeješ.“ Matka sa k nej naklonila a letmo ju pobožkala na líce. „Teraz ticho seď a upokoj sa, kým oznámim tvojmu otcovi, že si pripravená.“

Tamara sa snažila utíšiť a začala uvažovať. Júda bol jedným z Jakubových synov, ktorí zničili mesto Sichem, lebo ich sestru znásilnili. Keby bol Hemorov syn vedel, čo sú zač, možno by bol radšej nechal to dievča na pokoji. Keď si uvedomil, akú veľkú chybu urobil, všemožne sa snažil upokojiť Jakubových synov. Ale oni chceli krv. Preto sa knieža s otcom dohodli, že každého muža v Sicheme obrežú podľa hebrejského obradu obriezky. Zúfalo sa snažili dosiahnuť spojenecký sobáš a tým zaistiť mier medzi dvoma kmeňmi! Urobili všetko, čo Hebreji chceli, no tri dni po obriezke ležali všetci sichemskí muži v horúčkach. Júda a jeho synovia prišli

a využili situáciu. Nestačila im krv previnilca. Zabili každého muža. Nikto neprežil a mesto vyplienili.

Hebreji boli Kanaánčanom trňom v oku. Vzbudzovali strach a nedôveru. A keď Júda opustil stan svojho otca a usadil sa medzi Tamariným ľudom, jej otec nemal pokojného spánku, pretože Júda žil tak blízko nich. Ani dlhoročné priateľstvo medzi Odolamčanom Hiramom a Júdom mu nedalo istotu. Nestačilo mu ani to, že Júda si vzal za ženu Kanaánčanku a svojich troch synov vychoval podľa kanaánskych tradícií. Júda bol Hebrej. Júda bol cudzinec. Júda bol trňom v Zamramovom oku.

Za tie roky jej otec uzavrel s Júdom mnohé dohody o tom, že môže vodiť svoje stáda na ich polia po žatve. Tento krok sa ukázal ako výhodný pre obe strany a vytvorilo sa tak predbežné spojenectvo. Tamara vedela, že jej otec celé tie roky hľadal nejaký lepší a trvácnejší spôsob, ako udržať pokoj medzi nimi a Hebrejmi. Svadba medzi dvoma rodmi by mala stačiť, keby Júdov dom požehnala synmi.

Samozrejme, Tamara chápala, prečo ju chce otec vydať za Hera. Vedela, ako veľmi to potrebuje. A pochopila aj svoju úlohu, ktorú v tom všetkom musí zohrať. No ani to jej neulahčilo situáciu. Veď to bola práve ona, koho ponúkali ako obetného baránka. Nemohla si zvoliť ani čas svadby, ani muža, za ktorého sa vydá. Jediné, čo mohla spraviť, bolo pozeráť sa na svoj osud z toho správneho uhla.

Keď vošla matka, Tamara bola pripravená. Nedala na sebe nič poznať a sklonila sa pred ňou. Hneď ako zdvihla hlavu, matka na ňu položila ruky a potichu jej dala požehnanie. Potom vzala jej tvár do rúk. „Život je ťažký, Tamara. Viem to lepšie ako ty. Každé dievča sníva o veľkej láske, ale toto je život a nie plané sny. Keby si bola prvo-rodená, poslali by sme ťa do svätyne v Tamne namiesto tvojej sestry.“

„Tam by som nebola šťastná.“ Skutočnosť bola taká, že keby si mala vybrať medzi životom vo svätyni a smrťou, vybrala by si smrť.

„Toto je život určený pre teba, Tamara. Prijmi ho.“

Rozhodnutá urobiť tak Tamara vstala. Ako nasledovala matku zo ženskej izby, snažila sa ovládnuť triašku, ktorá ňou lomcovala. Ešte stále tu bola nádej, že sa Júdovi bude zdať príliš mladá alebo príliš chudá a škaredá. Ešte by mohla svadbe s Herom uniknúť. Ale vlastne by to na veci nič nezmenilo. Pravda je krutá. Musí sa vydať, lebo žena bez manžela a synov je horšia než mŕtva žena.

Júda pozorne sledoval Zamramovu dcéru, keď vošla do miestnosti. Bola vysoká, štíhla a veľmi mladá. Vyžarovala však aj sebaistotu a pôvab. Páčilo sa mu, ako sa pohybuje, kým matke pomáhala pri podávaní jedál. Jej mladistvý pôvab mu utkvel v pamäti od minulej návštevy po žatve. Zamram nechal dievča pracovať na poli vedľa pastvín, aby si ho Júda a jeho synovia všimli. Bol si vedomý toho, čo chce Zamram docieľiť, keď tam dcéru poslal. Keď sa jej prizrel bližšie, zdala sa mu príliš mladá, aby sa stala nevestou. „Nemôže byť staršia ako Sela,“ povedal Júda.

Zamram sa zasmial. „Pravdaže, je mladá, veď tak je to lepšie. Mladé dievča je tvárnejšie ako staršie. Nie je tak? Tvoj syn bude jej pánom. Bude jej učiteľom.“

„A čo detí?“

Zamramov opätovný smiech dráždil Júdovi nervy. „Júda, priateľ môj, ubezpečujem ťa, že Tamara je dosť stará na to, aby porodila synov. Je to tak od poslednej žatvy, keď si ju Her všimol. Môžeme ti to dokázať.“

Dievča zašlo pohľadom k otcovi. Červenalo sa a bolo mu to očividne nepríjemné. Júdu sa zvláštne dotkla jeho cudnosť a chcel si ho bližšie prezrieť. „Poď bližšie, dievča,“ povedal a pokynul, aby pristúpilo. Chcel sa mu pozrieť do očí. Možno potom lepšie pochopí, prečo pomyslel práve naň, keď sa začalo hovoriť o svadbe.

„Nehanbi sa, Tamara,“ pobádal ju Zamram. „Nech Júda vidí, aká si pekná.“ Keď dvihla hlavu, Zamram prikývol. „To je ono. Usmej sa a ukáž Júdovi svoje pekné zúbky.“

Ale Júdu nezaujímal ani jej úsmev, ani zuby, aj keď boli naozaj pekné. Zaujímal ho jedine jej plodnosť. Samozrejme, že pokiaľ sa nevydá za jeho syna, nezistí, či dokáže plodiť synov pre jeho rod. Život nedáva žiadne záruky. Tak či onak, dievča bolo z dobrej rodiny. Jeho matka porodila šesť synov a päť dcér. Určite je aj silné, lebo ho videl okopávať tvrdú zem a nosiť kamene k stene. Slabé dievča by sa schovávalo v dome a venovalo by sa hrnčiarstvu alebo tkaniu.

„Tamara,“ pokynul jej otec, „kľakni si pred Júdom, aby sa ti mohol bližšie prizrieť.“

Bez váhania poslúchla. Jej oči boli temné, ale nie tvrdé, jej pokožka žiarila zdravím. Toto dievča by možno dokázalo chytiť syna za srdce a priviesť ho k ľútosti nad jeho doterajším životom.

Júda rozmýšľal, či má Tamara dostatok odvahy, aby si získala Hero-
vu úctu. Jej otec bol pokrytec. A ona? Odkedy sa naučil chodiť,
Her pôsobil rodičom len zármutok a bolo veľmi pravdepodobné,
že privedie do problémov aj túto dievčinu. Musela by byť silná
a húževnatá.

Júda si uvedomoval, že vinu za Herovu spurnosť nesie on. Nemal
nechať svoju ženu, nech vychováva synov po svojom. Myslel si, že
keď budú mať slobodu, vyrastú z nich šťastní a silní muži. Áno, boli
šťastní, pokiaľ si mohli robiť, čo chceli, a boli dosť silní na to, aby
dokázali ponižovať druhých. Boli pyšní a arogantní pre nedostatok
disciplíny. Keby bol častejšie používal trstenicu, mohli z nich byť
lepší ľudia!

Žeby sa tomuto dievčaťu podarilo Hera obmäkčiť? Ale čo ak ju
Her otupí a zlomí?

Keď sa mu zahľadela do očí, videl v nich nevinnosť a múdrosť.
Pocítil znepokojivú beznádej. Her je jeho prvorodený syn, prvý
dôkaz sily jeho bedier. Keď sa chlapec narodil, bol taký hrdý a šťast-
ný, robil si veľké nádeje. *Ach, pomyslel si, tu je telo z môjho tela,
kosť z mojich kostí!* Keď sa malý synček s lícami horiacimi od zlosti
prvýkrát postavil matke na odpor a odmietol ju poslúchnuť, bavil
sa na tom a bol pochabo pyšný. Pomyslel si: *Tento chlapec bude
silný, keď vyrastie.* Žiadna žena mu nebude prikazovať, ako má žiť.

Júda však nečakal, že syn sa vzprieči aj jemu.

Druhý syn Onan sa čoraz viac podobal Herovi. Vyrastal v stra-
chu pred žiarlivým bratom a naučil sa brániť ľstou a klamstvom.
Júda nevedel, ktorý z nich je horší. Obaja sú nebezpeční, ani jedné-
mu z nich sa nedá veriť.

Aj tretí syn Sela sa podal na svojich bratov. Ak vykonali niečo
zlé, Júdovi synovia klamali alebo vždy obviňovali druhých. Keď
sa na nich pritlačilo a pravda vyšla najavo, prišli za matkou, ktorá
ich bránila bez ohľadu na závažnosť ich činov. Pre vlastnú hrdosť
nechcela vidieť ich chyby. Veď sú to jej synovia a praví Kanaánčania.

Treba niečo urobiť, inak Her privedie otca do hrobu v hanbe.
Júda už skoro oľutoval, že má synov, lebo do jeho domu a do jeho
života priniesli zmätok! V niektorých situáciách bol taký rozzú-
rený, že sa musel veľmi ovládať, aby nechtyl nôž a nehodil ho po
niektorom z nich.